

(i) Printed Pages : 7]

Roll No.

(ii) Questions : 9+9+9]

Sub. Code :

0	4	3	1
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

**B.A./B.Sc. (General) 5th Semester
Examination**

1127

PSYCHOLOGY

Paper : (Clinical Psychology)

(In All Mediums)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Note :- Attempt *five* questions in all, choosing *one* question each from Units I to IV and Q. No. 1, which is compulsory. All questions carry equal marks.

1. Write short notes on any *seven* of the following :

- (i) Object relations theory
- (ii) Vulnerability factors
- (iii) Cognitive triad
- (iv) Reaction formation

NA-379

(1)

Turn Over

- (v) Null hypothesis
- (vi) Distress
- (vii) Exorcism
- (viii) Collective unconscious
- (ix) Diathesis stress model
- (x) Delusion
- (xi) Eros and thanatos
- (xii) Sublimation

2×7=14

Unit-I

2. Discuss the historical evolution of the field of Clinical Psychology.
3. Evaluate critically the cognitive behavioural perspective of abnormality.

14

Unit-II

4. Give in detail the biological causes of abnormal behaviour.
5. Discuss the psychosocial etiology of abnormality.

14

Unit-III

6. What do you understand by Stress ? Enumerate its types.
7. What are the causes and effects of Stress ?

7,7

14

Unit-IV

8. Find the significance of difference between means for the following data :

	Group A	Group B
Mean	32	36
SD	6.2	7.4
N	145	82

9. Write short notes on the following :

- (a) Concept of Standard Error
- (b) Null Hypothesis
- (c) Level of Significance
- (d) Two-tailed and One-tailed test

$$3.5 \times 4 = 14$$

हिन्दी माध्यम

नोट :- इकाई I से IV तक प्रत्येक से एक प्रश्न चुनते हुए, कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए :

- (i) वस्तु सम्बन्ध सिद्धान्त
- (ii) भेद्यता कारक
- (iii) संज्ञानात्मक त्रय
- (iv) प्रतिक्रिया निर्माण
- (v) शून्य उपकल्पना
- (vi) संकट
- (vii) झाड़-फूँक
- (viii) सामूहिक रूप से बेहोश
- (ix) प्रवणता तनाव मॉडल
- (x) भ्रम
- (xi) इरोज तथा थैनाटोज
- (xii) शुद्धिकरण

2×7=14

इकाई-I

2. चिकित्सीय मनोविज्ञान के क्षेत्र का ऐतिहासिक विकास का वर्णन कीजिए।
3. असामान्यता के परिदृश्य में संज्ञान व्यवहार का आलोचनात्मक मूल्यांकन कीजिए।

14

इकाई-II

4. असामान्य व्यवहार के जैविक कारणों को विस्तार से समझाइए।
5. असामान्यता के मनोवैज्ञानिक हेतुविज्ञान का वर्णन कीजिए। 14

इकाई-III

6. तनाव से आप क्या समझते हैं ? इसके प्रकारों का वर्णन कीजिए। 7,7
7. तनाव के कारण तथा प्रभाव क्या हैं ? 14

इकाई-IV

8. निम्नलिखित आँकड़ों के लिए माध्य में सार्थक अन्तर ज्ञात कीजिए—

	समूह A	समूह B	
माध्य	32	36	
मानक विचलन (SD)	6.2	7.4	
N	145	82	14

9. निम्न पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए :

- (अ) मानक त्रुटि की अवधारणा
(ब) शून्य परिकल्पना
(स) सार्थकता के स्तर
(द) दो-पुच्छ तथा एक-पुच्छ परीक्षण

3.5×4=14

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ

ਨੋਟ :- ਇਕਾਈ I ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ । ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਤ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੋ :

- (i) ਵਸਤੂ ਸੰਬੰਧ ਸਿਧਾਂਤ
- (ii) ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਕ
- (iii) ਸੰਗਿਆਨਕ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ
- (iv) ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਉਸਾਰੀ
- (v) ਸਿਫਰ ਉਪ ਕਲਪਨਾ
- (vi) ਸੰਕਟ
- (vii) ਝਾੜ-ਫੂਕ
- (viii) ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਬੇਹੋਸ਼
- (ix) ਪ੍ਰਵਣਤਾ ਤਣਾਅ ਮਾਡਲ
- (x) ਭੁਲੇਖਾ
- (xi) ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਘਾਤ
- (xii) ਸ਼ੁੱਧਤਾ

2×7=14

ਇਕਾਈ-I

2. ਚਿਕਿਤਸਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ।
3. ਅਸਧਾਰਨ ਵਤੀਰੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਸੰਗਿਆਨਕ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰੋ ।

14

ਇਕਾਈ-II

4. ਅਸਧਾਰਨ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ।
 5. ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 14

ਇਕਾਈ-III

6. ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਦੇ ਪਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 7,7
 7. ਤਣਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹਨ ? 14

ਇਕਾਈ-IV

8. ਨਿੱਚੇ ਲਿਖੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਲਈ ਮਧਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰਥਕ ਫਰਕ ਗਿਆਤ ਕਰੋ :-

	ਸਮੂਹ A	ਸਮੂਹ B	
ਮਧਿਕਾ	32	36	
ਮਾਣਕ ਵਿਚਲਨ (SD)	6.2	7.4	
N	145	82	14

9. ਨਿਮਨ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੋ :

- (i) ਆਦਰਸ਼ ਤਰੁੱਟੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ
 (ii) ਸਿਫਰ ਪਰਿਕਲਪਨਾ
 (iii) ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ
 (iv) ਦੋ-ਪ੍ਰਫ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਪ੍ਰਫ ਅਧਿਐਨ

3.5×4=14